

Йоганн Хойслер

ЕКОНОМІКА ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА ЗНОВ НА ПОРЯДКУ ДЕННОМУ

Криза змушує виробників молока ретельніше рахувати, аналізуючи кожну статтю витрат і шукаючи ту шпаринку, через яку «тікає» прибуток. Про те, яку методологію використовують австрійські фермери, розповідає співробітник науково-дослідного інституту Раумберг Гумпенштайн Йоганн Хойслер. Він добре розуміється на українських особливостях, адже неодноразово брав участь у семінарах і тренінгах з годівлі, консультував окремі господарства.

— Пане Хойслере, чи могли б ви кількома абзацами сформулювати основи економіки виробництва молока і стратегію дій, особливо тоді, коли ціна на молоко низька, а корми дорогі?

— На мою думку, в таких умовах важливо отримати максимальну кількість молока із грубих кормів і застосувати в раціонах таку кількість концентрованих, доки це приносить прибуток. Якщо ціна кілограма концентрованих майже дорівнює вартості кілограма молока, то їх застосування стає нерентабельним, хіба що у вас є концентрати власного виробництва і ви їх можете поррахувати по собівартості.

По-справжньому нерентабельним згодовування зернової групи стає тоді, коли за продаж свого зерна ви можете вторгувати більше, ніж коли пропустите його через молоко. Якщо взяти середнє значення впродовж усієї лактації, то з 1 кг кон-

центратів отримують 1,2 кг молока, але на початку лактації з цієї кількості концентратів маємо 2 кг молока.

— Які орієнтири оптимального виробництва молока в Австрії?

— Ми орієнтуємось на споживання сухої речовини, витрати концентратів на кілограм молока і кількість лактацій або ж життєву продуктивність корови.

Середнє значення споживання сухої речовини (СР) раціону перебуває в діапазоні 19–22 кг. Окремі корови можуть споживати до 25–27 кг корму. Первісткам потрібно, як правило, менше — 17–19 кг. При вмісті сухої речовини у загальному змішаному раціоні близько 50%, споживання корму у фізичній вазі становить 40–50 кг.

Що стосується кількості концентратів, то в Австрії є ферми, які витрачають їх від 250 до 350 грамів, щоб отримати кілограм молока. Наша мета — залишатися нижче позначки 250 г, оскільки чим більше концентратів використовується, тим більше витісняється з раціону грубий корм і тим дорожча годівля. В середньому по Австрії на 1 кг молока використовується 150–250 г концентратів.

Також ми прагнемо якомога більшої кількості лактацій. Якби нам удалося досягти середнього значення 5, то це був би величезний прогрес, і при цьому життєвий надій становив би мінімум 30 000, а краще 40 000 кг молока. Це б відповідало добовому життєвому надою (життєвий надій поділено на всі дні життя від народження) 15 кг.

— Яка пряма собівартість молока (корм, ремонт стада, ветеринарне обслуговування, підстилка) на хороших підприємствах Австрії?

— Ми маємо дослідження прямих виробничих витрат із 955 австрійських ферм. Результат такий: середній показник 0,225 євро за кілограм молока (середня жирність і вміст білка на фермах не дуже відрізняються від базового). Кращі ферми мають 0,2 євро/кг, а гірші — 0,262.

— Часто виникає запитання про особливості північноамериканської та новозеландської систем утримання дійного стада. Які їх основні відмінності?

— Фермери США та Ізраїлю згодовують дуже велику частку концентратів (до 60%); крім того, вони широко використовують у раціоні відходи харчової промисловості. Надій перевищує 10 000 кг, але при цьому середня тривалість використання корови йде вниз — інколи лише 1 або 2 лактації.

Нова Зеландія традиційно використовує пасовища, а це означає, що фермери доять молоко пере-

В середньому по Австрії на 1 кг молока використовується 150–250 г концентратів.

Мета — залишатися нижче позначки 250 г, оскільки чим більше концентратів використовується, тим більше витісняється з раціону грубий корм і тим дорожча годівля.

важно без концентратів або з дуже невеликою їх кількістю. Звісно, є підприємства, які згодовують коровам більше концентратів, коли ціна на нього падає. Усе залежить від ціни на зерно у світі. Новозеландці мають, як правило, низький показник надою на одну голову (інколи менше 4 000 кг), але дуже високу продуктивність — із 1 га пасовища до 15 000 кг молока! Середньостатистичну новозеландську корову тримають 5 лактацій.

— Існує думка, що основна різниця між різними системами виробництва молока полягає в кількості опадів, що й визначає, вирощувати люцерну чи злакові трави. Там, де є можливість вирощувати злакові трави з високим вмістом енергії (висока норма опадів), потрібно менше концентратів. І навпаки, де бракує опадів — підприємство прив'язане до люцерни і є необхідність у більшій кількості концентратів. Що скажете на це?

— Скажу так: і там і там можна обійтися меншою кількістю концентратів. Корову природа наділила здатністю ефективно використовувати грубі волокнисті корми, але позбавила такої ж здатності щодо концентратів. Зернова група краще підходить для харчування людини і годівлі тварин з однокамерним шлунком (птиця, свині).

Повірте, якщо силос кукурудзи і люцерни якісний, то потреба в концентратах для балансування раціону у вас не буде вища, ніж в Австрії.

— Яка різниця між грубим кормом хорошої і низької якості (ма-

ємо на увазі вміст білка, енергії, НДК і КДК) з огляду на молочну продуктивність корів?

— При однаковому споживанні корму (15 кг СР) корова живою вагою 650 кг на сінажі та силосі хорошої якості (порівню люцерни та кукурудзяного силосу) за вмістом енергії дала б 17,5 кг молока (4% жиру та 3,4% протеїну), а за вмістом білка — навіть 18,5 кг.

Ця сама корова, споживаючи корм низької якості при тій само пропорції люцерни й кукурудзи, дала б 14 кг молока за вмістом енергії та 16,5 кг — за показниками протеїну. Однак не забуваймо: через високий вміст неперетравної клітковини споживання СР корму впало б на 2 кг. Це означає, що за енергетичною складовою корова дала б лише 10,5 кг молока, а за протеїновою — всього 13,5 кг.

— Чи існує в Австрії взаємозв'язок між кількістю корів на підприємстві та рентабельністю?

— Не завжди. Є ферми на 20–30 голів, які рентабельніші, ніж ті, що тримають 100 голів. Наші ферми на 100 голів потребують найманої робочої сили, а це дорого. Малі ферми, як правило, сімейні, де вся робота виконується членами родини. Також рентабельними у нас є підприємства з невисокою інтенсивністю виробництва. В австрійських умовах нижній поріг для підприємства з повною зайнятістю становить 20 корів. При цьому важливо все-таки добре рахувати економіку й частково переносити механізацію на чужі руки, оскільки повна власна механізація дорога.

Пьотінгер - це інновації в техніці відповідно до потреб практиків, це **ефективність** як мета, це **системні рішення**, це техніка що викликає **захоплення**.

08300, м. Бориспіль, а/с 167
тел. 04595 710 42

NOVACAT

Косарка

- визнаний лідер
- продуктивність, що немає рівних - 100 га/день
- чистота корму
- надійність

TOP

Валкувач

- оптимальна система копіювання поверхні, що гарантує чистоту корму
- продуктивність 100 га/день
- надійні ротори

JUMBO

Прес-підбирач

- продуктивність 500 тонн силосу/день
- високоякісний корм за мінімальної собівартості
- збереження кожного листочка

на правах реклами

Йоганн Хойслер разом з українськими виробниками молока на дослідній фермі Науково-дослідного інституту Раумберг Гумпенштайн (Австрія).

— Рахуючи вартість годівлі, використовуєте собівартість власного зерна чи його ринкову вартість?

— Щоб поррахувати прямі виробничі витрати, можна взяти собівартість зерна. Якщо ж за мету ставимо визначити рентабельність використання власного зерна, то треба брати його ринкову вартість. При високій ціні на молоко та низькій на зерно через молоко отримуємо більше прибутку, ніж через продаж самого зерна. І навпаки: продаж зерна прибутковший, якщо отримуємо більше, ніж за молоко, вироблене з нього.

— Ви часто відвідуєте українські молочні господарства. Що для вас було б пріоритетом, якби довелось працювати на одному з них?

— Потрібно піднімати надій з грубих кормів. Це означає: треба раніше косити, має бути вища продуктивність механізованої складової, слід дотримуватися правил силосування. Якщо є така можливість, то скоротити відстань від поля до кормосховища, аби вплинути на логістику.

Необхідно підняти строк використання тварин та їх життєвий надій. Для цього, знову-таки, потрібні грубі корми належної якості плюс менеджмент стада. Взаємодія персоналу і його вміння розпізнавати основні взаємозв'язки на виробництві — основна передумова успіху. Не допоможе жоден суперфахівець, якщо ліва рука не знає, що робить права. Персонал, який безпосеред-

ньо працює із тваринами, повинен бути навчений і висококваліфікований, щоб раніше помічати проблеми та захворювання. Усувати потрібно причину проблеми, а не її симптоми!

Кожне господарство має йти своєю дорогою, використовуючи ті засоби виробництва, які у нього є. Також інтереси працівників підприємств повинні бути задоволені, оскільки успіх прийде тоді, коли людина в цьому зацікавлена.

— Чи є сенс у збільшенні кількості незбираного молока для випоювання теличок, коли ціни на нього низькі?

— Правильне вирощування телиць саме по собі має сенс, бо це майбутні корови. Коли закупівельні ціни на сире молоко низькі, можна більше його використати для годівлі телят, адже на ринку за нього менше отримаєте. Зі збільшенням кількості випоеного молока зростає не лише потенціал майбутньої корови, а й її життєвий тонус, тривалість експлуатації і, таким чином, життєвий надій. Якщо згодом від такої корови отримаємо більше молока і більше телят, оскільки вона довше житиме і принесе дохід, то додатково випоєне молоко виявиться хорошою інвестицією.

На користь цього свідчить чимало досліджень.

Коли ж за молоко дають гарні гроші, то немає протипоказань щодо використання замість незбираного молока замітника. У будь-якому разі важливо не заощаджувати там, де не можна. ●

Взаємодія персоналу

і його вміння

розпізнавати основні

взаємозв'язки

на виробництві —

основна передумова

успіху.

Не допоможе жоден

суперфахівець,

якщо ліва рука

не знає,

що робить права.